

Staro

NATUUR EN
BUITENGEBIED

Quickscan flora en fauna

Rijnseweg 3 te Odijk

Rapportnummer 20210157

www.starobv.nl

Quickscan flora en fauna

Rijnseweg 3 te Odijk

augustus 2021

Rapportnummer: 20210157

Opdrachtgever: Pouderoyen Tonnaer

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Veldonderzoek: I. Lustenhouwer

Auteur: M.A. den Otter

Kwaliteitscontrole: N. Arts-Smits en E. Claassen

Inhoud

1	Inleiding.....	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Doel	3
1.3	Geldigheid onderzoek.....	3
1.4	Zorgplicht	4
1.5	Leeswijzer	4
2	Plangebied	5
2.1	Ligging en beschrijving plangebied	5
2.2	Voorgenomen plannen	7
3	Methode.....	8
4	Natuurwaarden	9
4.1	Beschermde gebieden.....	9
4.2	Beschermde soorten	10
4.2.1	Flora.....	11
4.2.2	Vlinders en libellen	11
4.2.3	Kevers en weekdieren	12
4.2.4	Vissen	12
4.2.5	Amfibieën en reptielen.....	13
4.2.6	Vogels.....	14
4.2.7	Zoogdieren.....	16
5	Conclusies	18
5.1	Beschermde gebieden.....	18
5.2	Beschermde soorten	18
5.3	Advies en aanbevelingen	20
	Geraadpleegde bronnen	21

Bijlagen

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De initiatiefnemer is voornemens de stallen op het perceel Rijnseweg 3 te Odijk te slopen, de bestemming bedrijfswoning om te zetten in een burgerwoning, en op het perceel twee nieuwe woningen en bijgebouwen te bouwen. In verband met deze voorgenomen ontwikkeling is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de aanwezigheid van beschermde soorten en de mogelijke effecten van de voorgenomen plannen hierop. Door middel van de quickscan wordt in beeld gebracht of de ontwikkeling in strijd is met de natuurwetgeving en hoe eventuele strijdigheid met de wet voorkomen kan worden.

1.2 Doel

Het doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het plangebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming en gebiedsbescherming is sinds 1 januari 2017 de Wet natuurbescherming (Wnb) van belang. Daarnaast is gebiedsbescherming vastgelegd in het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen EHS genoemd). In bijlage 1 wordt deze wet- en regelgeving uitgebreid beschreven.

Het in deze rapportage beschreven onderzoek stelt de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten die zijn opgenomen in paragraaf 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming vast. Tevens beoordelen we op welke wijze en in welke mate de voorgenomen ontwikkeling invloed kan hebben op het eventueel voorkomen van beschermde soorten. Op basis van de resultaten kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. De bevoegde gezagen (provincies) hanteren de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar beschermde soorten: "Onderzoeksgegevens mogen maximaal drie jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.". Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen leiden tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten en gebieden.

1.4 Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook de niet wettelijk beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. Deze zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende planten en dieren, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren, niet mogen worden uitgevoerd.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het plangebied en de voorgenomen ontwikkelingen. In hoofdstuk 3 wordt de gebruikte onderzoeksmethode besproken. De mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden en de effecten van de geplande ingrepen op aanwezige beschermde natuurwaarden worden beschreven in hoofdstuk 4. In dit hoofdstuk wordt tevens ingegaan op de mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende maatregelen. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies, adviezen en vervolgstappen uiteengezet.

2 Plangebied

2.1 Ligging en beschrijving plangebied

Het plangebied ligt aan de Rijnseweg 3 ten oosten van de bebouwde kom van Odijk, gemeente Bunnik. Het plangebied betreft de drie schuren (enkel steens), het woonhuis en het (half)verharde terrein daaromheen. In het plangebied staan veel opgeslagen materialen.

De ligging van het plangebied in de bredere omgeving is weergegeven in figuur 1. De globale begrenzing van het onderzoeksgebied is weergegeven in figuur 2. Op pagina's 6 en 7 is een foto-impressie van het plangebied opgenomen.

Figuur 1. Ligging plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Figuur 2. Globale begrenzing plangebied (gele lijn) (bron: PDOK Viewer)

Foto 1. Schuur 1

Foto 2. Schuur 2

Foto 3. Schuur 3

Foto 4. Opgeslagen materialen onder overkapping

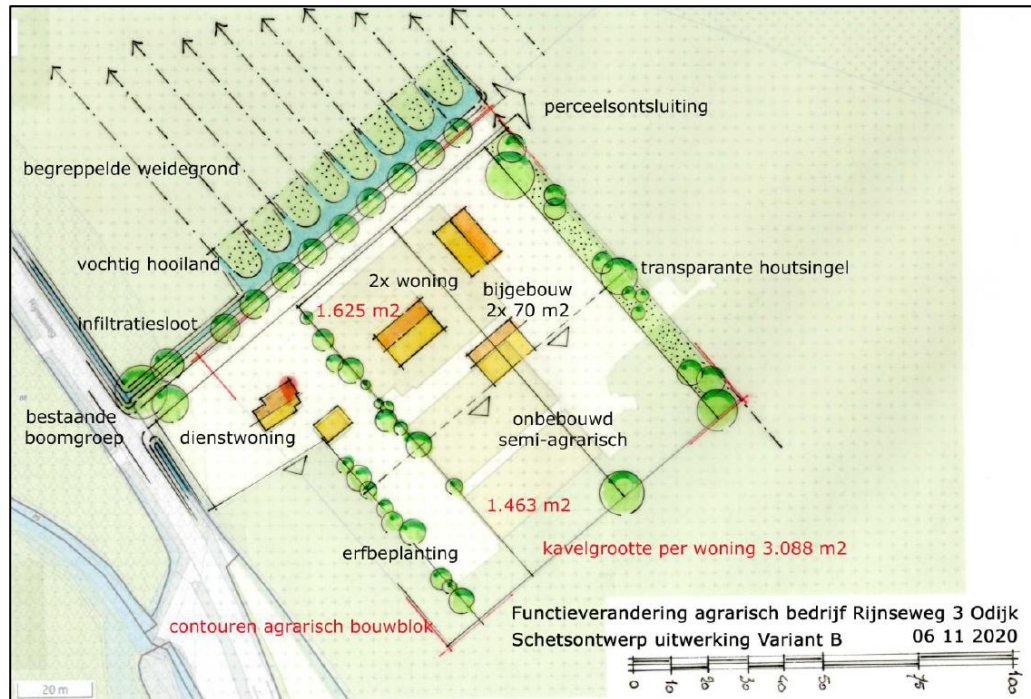
Foto 5. Opgeslagen materialen buiten de schuren

Foto 6. Binnen schuur 2

2.2 Voorgenomen plannen

De initiatiefnemer is voornemens de stallen op het perceel te slopen, de bedrijfswoning om te zetten in een burgerwoning, en op het perceel twee nieuwe woningen en bijgebouwen te bouwen, zoals is weergegeven in figuur 3.

Figuur 3. Voorgenomen plannen Rijnseweg 3 te Odijk (bron: Pouderoyen Tonnaer)

3 Methode

In het kader van deze quickscan heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden waarbij gekeken is naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het plangebied. Voor het soortenonderzoek is gebruikgemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF), de websites Vlinderstichting.nl, Waarneming.nl, EIS-nederland.nl, Zoogdiervereniging.nl en Verspreidingsatlas.nl en diverse verspreidingsatlassen.

Voor de gebiedsgerichte bescherming is gekeken naar de aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving. De ligging van Natura 2000-gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en het Natuurnetwerk Nederland in de nabijheid van het plangebied zijn onderzocht.

Daarnaast heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle op de locatie aanwezige habitats zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze habitats vormt de basis voor de mogelijkheid tot het voorkomen van beschermde soorten. Naast de habitats zijn directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten en het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooiresten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige habitats zijn vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking en expert judgement is beoordeeld welke van deze soorten in het plangebied kunnen voorkomen. Ook is gekeken of binnen het plangebied invasieve exoten voorkomen.

Een veldbezoek voor een quickscan flora en fauna is nadrukkelijk geen volledige inventarisatie. Dat betekent dat op basis van het veldbezoek het voorkomen van beschermde soorten niet per definitie is uit te sluiten.

De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

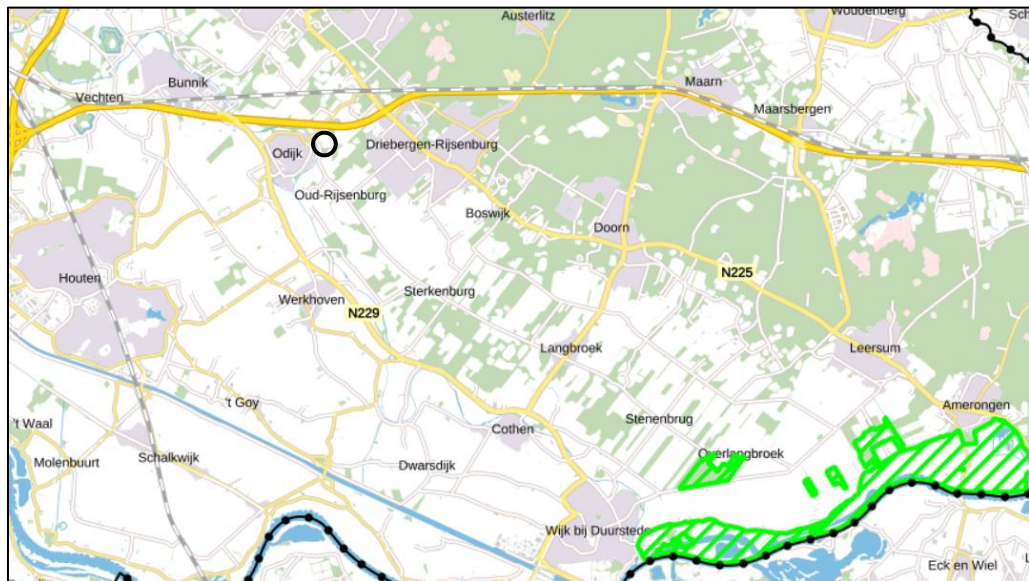
Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 5 mei 2021 in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: zwaar bewolkt, droog, windkracht 4 en circa 10 °C.

4 Natuurwaarden

4.1 Beschermde gebieden

Natura 2000

Uit de kaarten van de provincie Utrecht blijkt dat het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied op circa 11 kilometer afstand ten zuidoosten van het plangebied ligt, zie figuur 4. Dit betreft het Natura 2000-gebied Kolland & Overlangbroek.

Figuur 4. Ligging plangebied (zwarte lijn) ten opzichte van de dichtstbijzijnde Natura 2000-gebieden (groen gearceerd) (bron: ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl)

Effectbeoordeling

Doordat het plangebied buiten het Natura 2000-gebied ligt, kunnen alleen effecten optreden als gevolg van externe werking. Gezien de relatief grote afstand tot het meest nabijgelegen Natura 2000-gebied is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebied als gevolg van effecten van verdroging, versnippering, optische en mechanische verstoring en verstoring door licht, geluid en trilling door de voorgenomen plannen.

Ook een negatief effect door stikstofemissie als gevolg van de voorgenomen plannen is vanwege de grote afstand tot het Natura 2000-gebied en de aard van de plannen redelijkerwijs uit te sluiten.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor het Natuurnetwerk Nederland.

Uit de kaarten van de provincie Utrecht blijkt dat het plangebied geen deel uitmaakt van het NNN, maar dat het in het westen vrijwel grenst aan het NNN. De ligging van het NNN in de omgeving van het plangebied is weergegeven in figuur 5.

Figuur 5. Ligging plangebied (gele lijn) ten opzichte van het NNN (groene vlakken)
(bron: ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl)

Effectbeoordeling

Het plangebied behoort niet tot het NNN. Gezien aard van de voorgenomen plannen is het uit te sluiten dat de voorgenomen plannen een (significant) negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

Conclusie

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (11 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Ook een negatief effect als gevolg van stikstof depositie kan worden uitgesloten door de grote afstand tot Natura 2000-gebieden.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

4.2 Beschermde soorten

Deze paragraaf beschrijft het mogelijk voorkomen van beschermde soorten in het plangebied. Per soortgroep wordt beschreven welke soorten worden verwacht, wat de mogelijke effecten van de ingreep zijn en of het nemen van mitigerende maatregelen nodig is.

4.2.1 Flora

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied dreps is waargenomen (§3.3 Wnb).

- + Dreps is een zeldzame grassoort die verspreid over Nederland voorkomt. De soort groeit op zonnige, open plaatsen op matig droge, vrij kalkarme, matig voedselrijke, lichte grond in akkers, soms langs spoorwegen, braakliggende grond, wegranden, ruigten, ruderaal plaatsen en stortterreinen.

Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten waargenomen in het plangebied. Het grasland in en rond het plangebied is voedselrijk en is in gebruik als agrarisch grasland. Bevindingen van het veldbezoek tonen aan dat voor dreps en andere beschermde plantensoorten geschikte habitats ontbreken binnen het plangebied. Het voorkomen van beschermde plantensoorten is zodoende uit te sluiten.

4.2.2 Vlinders en libellen

Vlinders

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied grote vos (§3.3 Wnb) is waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied is kommavlinder (§3.3 Wnb) waargenomen.

- + Grote vos is een zeldzame en kwetsbare soort die voorkomt in vochtige, open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn vooral iep, maar ook zoete kers en sommige wilgensoorten.
- + Kommavlinder is een vrij zeldzame en bedreigde standvlinder die voorkomt op droge, schrale open graslanden, duinen en gevarieerde heide. De waardplant voor de rupsen is kleine polletjes van schapengras; soms ook andere zwenkgrassen, buntgras en struisgras.

In het plangebied ontbreken het geschikte habitat en de geschikte waardplanten voor deze en andere beschermde vlinders. Daarom is het voorkomen van beschermde vlindersoorten in het plangebied uitgesloten.

Libellen

Uit de gegevens van de NDFF en De Vlinderstichting blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied beekrombout (§3.2 Wnb) is waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn gevlekte witsnuitlibel en rivierrombout (beide §3.2 Wnb) waargenomen. Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied is sierlijke witsnuitlibel (§3.2 Wnb) waargenomen.

Binnen het plangebied is geen permanent oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt het aan geschikt voortplantingshabitat voor libellen. Het voorkomen van essentieel habitat van (beschermde) libellen in het plangebied is uit te sluiten.

4.2.3 Kevers en weekdieren

Volgens de gegevens van de NDFF en EIS Nederland komen geen beschermde kevers en weekdieren voor in de omgeving van het plangebied. Voor de beschermde kevers en weekdieren zijn weinig verspreidingsgegevens bekend, daarom wordt in deze paragraaf van alle beschermde kevers en weekdieren beoordeeld of ze in het plangebied kunnen voorkomen.

- + Vliegend hert (§3.3 Wnb) komt voor in (oude) eikenbossen, dit habitat is binnen het plangebied niet aanwezig. Het voorkomen van deze soort in het plangebied is uit te sluiten.
- + De beschermde houtkevers; vermiljoenkever, heldenbok en juchtleerkever (alle §3.2 Wnb) zijn afhankelijk van oude, holle of vrijstaande bomen of (natte) gebieden met veel dood hout. Deze habitattypen zijn niet aanwezig in het plangebied. Het voorkomen van deze beschermde houtkevers in het plangebied kan daarom worden uitgesloten.
- + De beschermde waterkevers brede geelrandwaterroofkever en gestreepte waterroofkever (beide §3.2 Wnb) zijn voor het voorkomen afhankelijk van grote wateren. Het ontbreekt binnen het plangebied aan permanent oppervlaktewater en daarom is het voorkomen van beschermde waterkevers in het plangebied uitgesloten.
- + De aquatische slakkensoort platte schijfhoren (§3.2 Wnb) is afhankelijk van de aanwezigheid van heldere, schone wateren met waterplanten. Bataafse stroommossel (§3.2 Wnb) is een soort die voorkomt in stromend water (rivieren of beken). Deze soort is al 50 jaar niet meer waargenomen in Nederland. Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater in het plangebied is het voorkomen van platte schijfhoren en Bataafse stroommossel uitgesloten.

In het plangebied ontbreken geschikte habitats voor de beschermde soorten kevers en weekdieren. Het voorkomen van deze soorten in het plangebied is derhalve uit te sluiten.

4.2.4 Vissen

Vanwege het ontbreken van permanent oppervlaktewater is het voorkomen van (beschermde) vissoorten in het plangebied uit te sluiten.

4.2.5 *Amfibieën en reptielen*

Amfibieën

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad, kleine watersalamander (alle §3.3 Wnb), heikikker en poelkikker (beide §3.2 Wnb) zijn waargenomen. Op een afstand van één tot twee kilometer van het plangebied zijn meerkikker (§3.3 Wnb) en kamsalamander (§3.2 Wnb) waargenomen.

In het plangebied is geen oppervlaktewater aanwezig en daardoor ontbreekt voortplantingshabitat voor amfibieën. Langs de randen van het grasland rond het plangebied liggen sloten/greppels. Deze kunnen door algemene en niet-kritische soorten worden gebruikt als voortplantingshabitat. Doordat voor bastaardkikker, bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander mogelijk geschikt voortplantingswater aanwezig is in de omgeving van het plangebied kunnen deze soorten het plangebied gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Deze soorten kunnen zich verschuilen tussen de opgeslagen materialen in en om de schuren. In het plangebied zijn ook enkele struiken aanwezig waar bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zich kunnen verschuilen. Bastaardkikker is een soort die overwegend overwintert in het water, het plangebied biedt voor deze soort geen geschikt overwinteringshabitat.

Voor heikikker, poelkikker, meerkikker en kamsalamander ontbreekt het juiste habitat binnen het plangebied.

- + Heikikker is duidelijk een cultuurvliesende soort die voorkomt in natuurlijke gebieden met vennen als voortplantingshabitat en op korte afstand (binnen circa 300 meter) het landhabitat.
- + Poelkikker is een soort die zich voortplant in wateren met zeer goede waterkwaliteit en hoge natuurwaarden zoals vennen. Op zeer korte afstand van het voortplantingswater (op circa 100 á 200 meter) bevindt zich het landhabitat.
- + Meerkikker is een soort die vooral overwintert in het water; dit is in het plangebied niet aanwezig.
- + Kamsalamander kan zich onder andere voortplanten in poelen, vijvers en vennen. Het landhabitat van deze soort bestaat uit de overgang van bos naar kleinschalig agrarisch gebied en moet zonder barrières bereikbaar zijn. Bekende populaties van kamsalamander liggen ten noorden van de A12 en daardoor is het plangebied onbereikbaar.

Door het ontbreken van het juiste habitat is het voorkomen van deze soorten in het plangebied uitgesloten.

Reptielen

Uit de gegevens van RAVON, de NDFF en De amfibieën en reptielen van Nederland (Creemers & Van Delft, 2009) blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied hazelworm, levendbarende hagedis en ringslang (alle §3.3 Wnb) zijn waargenomen.

- + Hazelworm komt voor op vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden in bosranden, heideterreinen, schraal grasland en houtwallen.
- + Levendbarende hagedis komt voor op droge en vochtige heiden en hoogvenen, en venoevers. De soort komt daarnaast ook voor in bossen en struwelen.
- + Ringslang is een watergebonden soort die veel ruimtelijke variatie nodig heeft. Naast waterrijke gebieden komt de soort ook voor in bos en heide. Voor de ei-afzet is de ringslang afhankelijk van warme, vochtige plekken zoals bladhopen.

Levendbarende hagedis en hazelworm hebben beide een zeer kleine actieradius (enkele tientallen meters). Van levendbarende hagedis en van hazelworm zijn in de directe omgeving van het plangebied geen recente waarnemingen bekend. De waarnemingen van deze soorten liggen op te grote afstand van het plangebied, hierdoor is het plangebied voor deze soorten niet bereikbaar. Tevens biedt het plangebied geen geschikt leefgebied voor deze soorten.

Ringslang is waargenomen in de watergang die rond Odijk loopt. Dit is geschikt leefgebied voor ringslang. Het plangebied biedt echter geen geschikt leefgebied voor ringslang. Het plangebied bestaat uit bebouwing en (half)verharding met daaromheen grasland, hier is een gebrek aan dekkingbiedende vegetatie en broedhopen.

Het voorkomen van beschermde reptielen in het plangebied is derhalve uitgesloten.

Effectbeoordeling

Bij het verwijderen van struiken en opgeslagen materialen, buiten en in de schuren kan mogelijk het land- en overwinteringshabitat van bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. De voorgenomen plannen hebben geen betrekking op de sloten of oevers van de sloten, dus een negatief effect op het voortplantingswater van algemene amfibiesoorten is uit te sluiten.

Mitigerende maatregelen

Voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie en opgeslagen materialen in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

4.2.6 Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn huismus en boerenzwaluw in het plangebied waargenomen. Ook zijn drie nesten van boerenzwaluw aangetroffen in schuur 2, één nog intact aan een balk, één in een gat tussen de buitenmuur en het dak, en één gevallen op de grond.

Uit de gegevens van de NDFF blijkt dat de volgende vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten zijn waargenomen in de wijde omgeving van het plangebied: boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, ooievaar, ransuil, sperwer, steenuil en wespandief (alle §3.1 Wnb).

Het woonhuis kan door huismussen worden gebruikt als nestgelegenheid. Indien huismussen gebruik maken van het plangebied als nestgelegenheid kan de rest van het plangebied ook een essentieel onderdeel vormen van het leefgebied. Voor huismussen is het essentieel dat in de directe omgeving van de nestplek de volgende elementen aanwezig zijn: dekking, drinkwater, voedsel, stofbaden.

In de schuren zijn geen sporen van uilen aangetroffen, ook zijn voor uilen geen geschikte nestlocaties aanwezig in de schuren.

Voor gierzwaluw bieden de schuren geen geschikte nestgelegenheid, het woonhuis mogelijk wel. In het plangebied zijn geen grote bomen met beschermde horsten aanwezig. Ook voor ooievaar en grote gele kwikstaart ontbreekt het in het plangebied aan geschikte nestgelegenheid.

Voor vogels waarvan het nest niet jaarrond is beschermd, zijn in het plangebied geschikte nestplekken aanwezig in struiken en in de schuren. Van boerenzwaluw zijn nesten in de schuren aangetroffen en de vogels vlogen rond in het plangebied. Ook duiven kunnen nestelen in de schuren in het plangebied.

Tevens kan het plangebied en de directe omgeving door vogels worden gebruikt als foerageergebied.

Effectbeoordeling

Bij het slopen van de schuren en bij het kappen van struiken kunnen nesten worden vernietigd en broedende vogels worden verstoord. Gedurende het broedseizoen zijn nesten strikt beschermd. Voor boerenzwaluw zijn in de directe omgeving van het plangebied (binnen één kilometer) voldoende alternatieve locaties voor nestplekken aanwezig.

De voorgenomen plannen hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vogels. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Bij werkzaamheden in de plangebied zullen geen essentiële onderdelen van het huismus leefgebied verdwijnen zoals dekkingbiedende elementen, drinkwater en zand om te stofbaden. Het plangebied wordt mogelijk meer geschikt doordat grootschalige bebouwing en (half)verharding vervangen wordt door kleinere bebouwing en tuinen.

Mitigerende maatregelen

De schuren kunnen worden gesloopt buiten het broedseizoen van boerenzwaluw. Het broedseizoen van boerenzwaluw loopt globaal van begin mei tot eind augustus. Voor deze soort is het nemen van andere mitigerende

maatregelen niet noodzakelijk, in de directe omgeving zijn voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig.

Het kappen van struiken dient te worden uitgevoerd wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten het broedseizoen van vogels. Het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli. In het kader van de Wet natuurbescherming wordt voor het broedseizoen echter geen standaardperiode gehanteerd.

4.2.7 Zoogdieren

Vleermuizen

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen (1997), Korsten en Regelink (2010) en gegevens van de NDFF blijkt dat de soorten baardvleermuis, franjestaart, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, meervleermuis, rosse vleermuis, ruige dwergvleermuis en watervleermuis (alle §3.2 Wnb) voorkomen in de wijde omgeving van het plangebied.

De woning biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. De schuren bieden voor vleermuizen geen geschikte verblijfplaatsen. De muren van de schuren zijn enkelsteens, waardoor geen spouwmuur aanwezig is en de daken bieden geen geschikte openingen. Ook zijn in het plangebied geen vliegroutes aanwezig, deze liggen langs lijnvormige elementen zoals watergangen en laanbomen. Mogelijk vormt het plangebied een onderdeel van het foerageergebied van vleermuizen.

Overige zoogdieren

Uit gegevens van de NDFF blijkt dat binnen één kilometer afstand van het plangebied de volgende soorten zijn waargenomen: algemene spits-, woel- en ware muizensoorten, boommarter, bunzing, das, eekhoorn, egel, haas, konijn, ree, vos en wezel (alle §3.3 Wnb). Op een afstand van twee tot vijf kilometer van het plangebied zijn hermelijn (§3.3 Wnb) en bever (§3.2 Wnb) waargenomen.

Het plangebied kan onderdeel vormen van het leefgebied van algemene muizensoorten en egel, van deze soorten kunnen ook verblijfplaatsen aanwezig zijn in de struiken, schuren en tussen de opgeslagen materialen. Mogelijk doorkruisen bunzing en vos incidenteel het plangebied. Voor boommarter, wezel en hermelijn is het plangebied geen onderdeel van het leefgebied, omdat het plangebied omringd wordt door grasland dat geen dekking biedt, het heeft een open karakter. Hierdoor is het voor verschillende soorten die afhankelijk zijn van dekking niet goed bereikbaar. Voor das, haas, konijn, ree is het plangebied mogelijk onderdeel van het grotere leefgebied. Voor eekhoorn en bever ontbreekt het in het plangebied aan geschikt habitat.

Effectbeoordeling

Aan de woning vinden geen werkzaamheden plaats. Eventueel aanwezige verblijfplaatsen van vleermuizen in de woning ondervinden zodoende geen negatieve effecten. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Bij het verwijderen van de struiken, de opgeslagen materialen in de schuren en buiten kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en van egel worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren.

Mitigerende maatregelen

Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht, zie §1.4. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de opgeslagen materialen voorzichtig en in één richting worden gewerkt zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

5 Conclusies

5.1 Beschermde gebieden

Gezien de relatief grote afstand tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (11 kilometer) is het redelijkerwijs uit te sluiten dat negatieve effecten ontstaan op Natura 2000-gebieden als gevolg van de voorgenomen plannen. Ook een negatief effect als gevolg van stikstofdepositie kan worden uitgesloten door de grote afstand tot Natura 2000-gebieden.

De voorgenomen plannen hebben door de aard van de werkzaamheden geen (significant) negatief effect op de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN.

5.2 Beschermde soorten

In het plangebied komen mogelijk verschillende soorten voor die zijn beschermd onder paragrafen 3.1, 3.2 en 3.3 van de Wet natuurbescherming. Het is uit te sluiten dat in het plangebied beschermde flora, vlinders, libellen, kevers, weekdieren, reptielen en vissen voorkomen. Wel geldt voor alle aanwezige soorten in het plangebied de algemene zorgplicht, zie §1.4 van dit rapport. Tabel 1 geeft een overzicht van de mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied.

Soorten van paragraaf 3.1 van de Wet natuurbescherming

Huismussen kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van het leefgebied. Mogelijk nestelen huismussen in het woonhuis. Doordat geen werkzaamheden worden uitgevoerd aan het woonhuis ondervinden eventueel aanwezige nesten geen negatieve effecten. Bij werkzaamheden in de plangebied zullen geen essentiële onderdelen van het huismus leefgebied verdwijnen. Het plangebied wordt mogelijk meer geschikt als huismusleefgebied doordat grootschalige bebouwing en (half)verharding wordt vervangen door kleinere bebouwing en tuinen.

In de schuren kunnen boerenzwaluwen broeden. De schuren kunnen worden gesloopt buiten het broedseizoen van boerenzwaluw. In de directe omgeving van het plangebied zijn voor boerenzwaluw voldoende alternatieve nestlocaties aanwezig, derhalve zijn aanvullende mitigerende maatregelen niet nodig.

Struiken kunnen worden gekapt buiten het broedseizoen van vogels, het broedseizoen is globaal van half maart tot en met juli.

Soorten van paragraaf 3.2 van de Wet natuurbescherming

Het woonhuis biedt mogelijkheden voor verblijfplaatsen van vleermuizen. Doordat geen werkzaamheden worden uitgevoerd aan het woonhuis ondervinden eventueel aanwezige verblijfplaatsen geen negatieve effecten. Voor vleermuizen zijn in de schuren geen geschikte verblijfplaatsen aanwezig, tevens biedt het plangebied geen vliegroutes. Het plangebied kan door vleermuizen worden gebruikt als foerageergebied. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op foerageergebied van vleermuizen. In de directe omgeving van het plangebied is en blijft voldoende geschikt foerageergebied aanwezig.

Soorten van paragraaf 3.3 van de Wet natuurbescherming

Doordat voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander mogelijk geschikt voortplantingswater aanwezig is in de omgeving van het plangebied kunnen deze soorten het plangebied gebruiken als land- en overwinteringshabitat. Deze soorten kunnen zich verschuilen tussen de opgeslagen materialen in en om de schuren. In het plangebied zijn ook enkele struiken aanwezig waar bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander zich kunnen verschuilen. Bij het verwijderen van de struiken, de opgeslagen materialen in de schuren en daarbuiten kunnen verblijfplaatsen van algemene amfibieën worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. Voor bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander geldt bij ruimtelijke ingrepen in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de vegetatie en opgeslagen materialen in één richting worden gewerkt, zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel kunnen het plangebied gebruiken als onderdeel van het leefgebied en mogelijk hebben deze soorten ook verblijfplaatsen in het plangebied. Bij het verwijderen van de struiken, de opgeslagen materialen in de schuren en daarbuiten kunnen verblijfplaatsen van algemene muizensoorten en van egel worden vernietigd en individuen worden verstoord of verwond. De werkzaamheden hebben geen significant negatief effect op het leefgebied van grondgebonden zoogdieren. Voor algemene spits-, woel- en ware muizensoorten en egel geldt in de provincie Utrecht een vrijstelling van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming. Wel geldt altijd de Algemene zorgplicht. Om het verwonden van dieren te voorkomen kan bij het verwijderen van de opgeslagen materialen en vegetatie voorzichtig en in één richting worden gewerkt zodat aanwezige dieren kunnen vluchten.

Tabel 1. Overzicht mogelijk aanwezige en aangetroffen beschermde soorten in de omgeving van het plangebied

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vogels	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Slopen en kappen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen
Huismus	§3.1 Wnb (nest wel jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid en leefgebied	Nee	-	-
Boerenzwaluw	§3.1 Wnb (nest niet jaarrond beschermd)	Nestgelegenheid	Ja	Nee, mits maatregelen worden uitgevoerd	Slopen wanneer geen broedgeval aanwezig is en buiten broedseizoen

Soort(groep)	Bescherming	Functie plangebied	Mogelijk effect	Ontheffing nodig	Maatregelen
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Verblijfplaatsen (woonhuis)	Nee	-	-
Vleermuizen	§3.2 Wnb	Foerageergebied	Nee	-	-
Bruine kikker, gewone pad en kleine watersalamander	§3.3 Wnb	Land- en overwinteringshabitat	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-
Algemene spits-, woel- en ware muizen en egel	§3.3 Wnb	Verblijfplaatsen	Ja	Nee, algehele vrijstelling	-

5.3 Advies en aanbevelingen

Overtreding van de Wet natuurbescherming dient te worden voorkomen door het nemen van de volgende vervolgstappen en maatregelen:

1. Schuren dienen te worden gesloopt buiten het broedseizoen van boerenzwaluw en wanneer geen broedgeval meer aanwezig is. Het broedseizoen van boerenzwaluw loopt globaal van begin mei tot eind augustus.
2. Struiken dienen te worden gekapt buiten het broedseizoen van vogels. het broedseizoen loopt globaal van half maart tot en met juli.
3. Opgeslagen materialen en vegetatie dienen voorzichtig te worden verwijderd in één richting.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

- + Bos F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, 2006. De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.
- + Bouwens, S. Provincie Noord-Brabant, 2017. Handreiking Kleine Marters in relatie tot soortbescherming. Zoogdiervereniging - rapport 2017.32.
- + Creemers R.C.M. & J.J.C.W. van Delft (RAVON) (redactie). 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland, Nederlandse Fauna 9. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, European Invertebrate Survey Nederland, Leiden.
- + Korsten, E. en Regelink J.R. Herkennen van potentiële vleermuiswaarden: in het kader van quickscans en andere ecologisch vooronderzoek. Zoogdiervereniging - rapport 2010.44. Zoogdiervereniging, Nijmegen.
- + Limpens, H., K. Mostert, W. Bongers, 1997. Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie. KNNV Uitgeverij, Utrecht.
- + Ministerie van Economische Zaken. Brochure: Soortenbescherming bij ruimtelijke ingrepen, lees hier wat de Wet natuurbescherming daarover regelt. Versie 1.3 december 2016.
- + Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002. De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij & European Invertebrate Survey - Nederland, Leiden.

Internet

- + Natura 2000-gebieden, ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl, 28-04-2021
- + Natuurnetwerk Nederland, ruimtelijkeplannen.provincie-utrecht.nl, 28-04-2021
- + NDFF - 28-04-2021 12:00:56
- + www.eis-nederland.nl
- + www.vlinderstichting.nl
- + www.waarneming.nl
- + www.zoogdiervereniging.nl
- + www.verspreidingsatlas.nl

Bijlage 1 Wet- en regelgeving

Wet natuurbescherming

In Nederland is de bescherming van natuurwaarden sinds 1 januari 2017 geregeld in de Wet natuurbescherming. Deze wet regelt de bescherming van soorten, gebieden en houtopstanden en vervangt daarmee de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet. Daarnaast geldt per provincie beleid voor de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) (voorheen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd).

Soortbescherming

Op het gebied van soortbescherming is het uitgangspunt van de Wet natuurbescherming dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan; het 'nee, tenzij-principe'.

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrictlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. De Wet natuurbescherming kent de volgende drie categorieën beschermde soorten:

1. Alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Europese Vogelrichtlijn;
2. Soorten, niet vogels zijnde, van de Europese Habitatrictlijn bijlage IV onderdeel a, het Verdrag van Bern bijlage II en het Verdrag van Bonn bijlage I, voor zover hun natuurlijke verspreidingsgebied zich in Nederland bevindt;
3. 'Andere soorten', waaronder soorten die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

De drie beschermingsregimes kennen elk hun eigen verbodsbepalingen. De verbodsbepalingen voor vogels en overige Europese soorten (categorie 1 en 2) zijn letterlijk overgenomen uit respectievelijk de Vogelrichtlijn en de Habitatrictlijn. Voor de andere, 'nationaal' beschermde soorten (categorie 3) gelden verbodsbepalingen die geïnspireerd zijn op de Habitatrictlijn, maar in sommige opzichten minder streng zijn. In tabel 1 zijn de verbodsbepalingen per regime weergegeven.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- + Er mag alleen van de verbodsbepalingen worden afgeweken als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is;
- + Er moet sprake zijn van een in de wet genoemd belang. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn, zoals ruimtelijke ontwikkeling, volksgezondheid of openbare veiligheid;
- + Er mag geen afbreuk worden gedaan aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen is bovendien vrijstelling mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Tabel 1. Verbodsbepalingen per categorie beschermde soorten

Categorie 1 (§ 3.1 Wnb)	Categorie 2 (§ 3.2 Wnb)	Categorie 3 (§ 3.3 Wnb)
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art. 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	-
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	-
-	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Zorgplicht

Voor alle in het wild levende planten en dieren, ook niet beschermde soorten, kent de Wet natuurbescherming een zorgplicht. De zorgplicht houdt in dat een ieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Dit betekent dat voorafgaand aan handelingen inzichtelijk moet zijn welke natuurwaarden aanwezig zijn, de kwetsbaarheid hiervan en de mogelijke gevolgen die de handeling hiervoor kan hebben. Bij de uitvoering van de handelingen dienen negatieve gevolgen zoveel mogelijk te worden voorkomen, dan wel beperkt of ongedaan te worden gemaakt. De zorgplicht is altijd van toepassing, ongeacht vrijstelling of ontheffing.

Natura 2000 (bron: Rijksoverheid)

In 2017 is de Wet natuurbescherming in werking getreden. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura 2000-gebieden en bijzondere nationale gebieden.

De wet bepaalt dat projecten en andere handelingen die de kwaliteit van de habitats kunnen verslechteren of die een verstorend effect kunnen hebben op de soorten, niet mogen plaatsvinden

zonder vergunning. Ook plannen moeten getoetst worden op hun gevolgen voor de Natura 2000-gebieden. Dit gebeurt met de habitattoets.

De habitattoets bestaat uit drie onderdelen:

- + oriëntatiefase (en vooroverleg);
- + verslechterings- en verstoringstoets;
- + passende beoordeling.

De oriëntatiefase maakt geen deel uit van de in de wet geregelde procedures. In de praktijk is deze stap nodig. Gezamenlijk met het bevoegd gezag wordt bepaald of goedkeuring van het plan nodig is en welke verdere procedure doorlopen moet worden. Afhankelijk van de kans en omvang van de effecten op een Natura 2000-gebied bestaat de vervolgpcedure uit het uitvoeren van een verslechterings- en verstoringstoets, een passende beoordeling of geen enkele toetsing.

Indien er geen kans is op negatieve effecten op een Natura 2000-gebied is geen goedkeuring voor de plannen of het project nodig.

Als uit de oriëntatiefase is gebleken dat er kans is op significant negatieve effecten voor het Natura 2000-gebied, dient een passende beoordeling te worden uitgevoerd. Indien uit de passende beoordeling blijkt dat er kans is op een significant negatief effect moet aan de volgende criteria worden voldaan:

- + er zijn geen alternatieve oplossingen voor het project die minder of geen negatieve effecten hebben voor het Natura 2000-(deel)gebied;
- + er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang;
- + er is voorzien in compenserende maatregelen.

Alléén als aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan goedkeuring worden verleend.

Indien uit de oriëntatiefase is gebleken dat er een kans is op (niet-significante) negatieve effecten, dient een verslechterings- en verstoringstoets te worden uitgevoerd. Met dit onderzoek wordt bepaald:

- + of deze kans reëel is en
- + of de verslechtering of verstoring aanvaardbaar is.

Natuurnetwerk Nederland / Ecologische hoofdstructuur (bron: Rijksoverheid)

Natuurgebieden in Nederland zijn erg versnipperd. Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen EHS) heeft als doel om natuurgebieden te vergroten en met elkaar te verbinden. Door verbindingen tussen natuurgebieden te maken, kunnen planten en dieren zich makkelijker verspreiden over meer gebieden. Hierdoor zijn deze gebieden beter bestand tegen negatieve milieu-invloeden. In grotere natuurgebieden kunnen bovendien meer soorten planten en dieren leven.

Het doel van het afwegingskader Ecologische Hoofdstructuur is om de EHS als netwerk van natuurgebieden te beschermen tegen negatieve effecten van ruimtelijke ingrepen. Dat betekent niet dat ontwikkelingen zoals woningbouw en bedrijvigheid, verboden zijn. Door het doorlopen van het afwegingskader wordt vastgesteld of, en zo ja, onder welke voorwaarden een ontwikkeling in de Ecologische Hoofdstructuur kan worden toegelaten.

De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur vindt plaats door het nee-tenzij-regime uit de Nota Ruimte. Dit houdt in dat ruimtelijke ingrepen in de EHS met een negatief effect op de EHS in principe niet zijn toegestaan. Onder voorwaarden kan hiervan worden afgeweken.

De beleidsmatige basis voor het afwegingskader voor de Ecologische Hoofdstructuur is de Nota Ruimte. Daarnaast hebben Rijk en provincies een beleidskader Spelregels EHS opgesteld. Het beleidskader geeft een uitwerking, verduidelijking en aanscherping van de verschillende onderdelen van het afwegingskader. De provincies laten de inhoud van de Spelregels EHS doorwerken in het provinciaal ruimtelijk beleid.

De bescherming van de EHS gebeurt via de regelgeving van de ruimtelijke ordening. Het beschermingsregime is onder de Wro door het Rijk vastgelegd in de AMvB Ruimte en werkt via provinciale verordeningen.